



دانشگاه آزاد اسلامی

واحد علوم و تحقیقات

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته زبان شناسی همگانی (M.A.)

موضوع

توانایی کودکان مبتلا به سندرم داون فارسی زبان در تولید و درک
ساختارهای نحوی ساده و مرکب

استاد راهنما

دکتر شهلا رقیب دوست

استاد مشاور

دکتر زهرا ابوالحسني

نگارنده

عاطفه ملک شاهي

سال تحصیلی ۱۳۸۸-۱۳۸۷

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	چکیده
۲	۱. فصل اول - کلیات پژوهش
۳	۱-۱ مقدمه
۴	۲-۱ طرح موضوع و بیان مسئله
۷	۳-۱ ضرورت و اهمیت انجام تحقیق
۸۷	۴-۱ اهداف پژوهش
۸	۵-۱ سؤالات تحقیق
۹	۶-۱ فرضیه ها
۹	۷-۱ تعاریف اصطلاحات و واژه‌های تخصصی
۱۲	۲. فصل دوم - مبانی نظری و پیشینه تحقیق
۱۳	۱-۲ مبانی نظری
۱۵	۲-۲ تولید و درک زبانی
۱۷	۱-۲-۲ ساختار فیزیکی مغز
۲۱	۳-۲ نگرش‌های عمده درباره تولید و درک زبانی
۲۱	۱-۳-۲ سوبرتری
۲۳	۲-۳-۲ پیوندگرایي

۲۴	حوزه‌های بودن مغز	۳-۳-۲
۲۶	دیدگاه‌های عمده درباره فراگیری زبان اول در کودکان طبیعی	۴-۲
۲۶	زبان آموزی کودک از دیدگاه شناخت‌گرایی پیازه	۱-۴-۲
۲۷	زبان آموزی کودک از دیدگاه رفتار گرایی اسکینر	۲-۴-۲
۲۹	زبان آموزی کودک از دیدگاه ذاتی گرایی چامسکی	۳-۴-۲
۳۳	زبان‌شناسی نقش‌گرا	۴-۴-۲
۳۴	زبان‌شناسی شناختی	۵-۴-۲
۳۵	فراگیری و رشد زبان	۵-۲
۳۶	مراحل فراگیری زبان اول در کودکان طبیعی	۱-۵-۲
۳۶	مرحله پیش‌زبانی	۲-۵-۲
۲۹	مرحله تکواژه‌های	۳-۵-۲
۳۸	مرحله دو واژه‌های	۴-۵-۲
۳۹	مرحله تلگرافی	۵-۵-۲
۴۰	فراگیری نظام واجی	۶-۵-۲
۴۰	فراگیری ساخت‌واژی	۷-۵-۲
۴۲	رشد معنایی	۸-۵-۲
۴۳	رشد کاربردشناختی زبان	۹-۵-۲
۴۴	فراگیری نحو	۱۰-۵-۲

۵۲	نظریه حاکمیت و مرجع‌گزینی	۶-۲
۵۳	ساختارهای نحوی بر پایه نظریه حاکمیت و مرجع‌گزینی	۱-۶-۲
۶۱	قابلیت یادگیری و انشعاب دوگانه	۲-۶-۲
۶۶	سندرم داون	۷-۲
۷۱	پیشینه پژوهش	۸-۲
۸۰	فصل سوم – روش‌شناسی تحقیق	۳
۸۱	مقدمه	۱-۳
۸۲	نوع پژوهش	۲-۳
۸۲	متغیرهای پژوهش	۳-۳
۸۲	سن	۱-۳-۳
۸۴	جنسیت	۲-۳-۳
۸۴	تحصیلات والدین و وضعیت اقتصادی- اجتماعی	۳-۳-۳
۸۴	عدم نقص شنوایی و بینایی	۴-۳-۳
۸۵	گویشور تک‌زبان فارسی‌بودن	۵-۳-۳
۸۵	آزمودنی‌ها	۴-۳
۸۷	ابزارهای پژوهش	۵-۳
۸۸	آزمون تولید زبانی پژوهش	۱-۵-۳
۹۰	گفتار آزاد	۲-۵-۳

۹۰	آزمون درك زباني پژوهش	۳-۵-۳
۹۲	محرک‌هاي پژوهش	۶-۳
۹۵	روال اجرائي آزمون‌ها	۷-۳
۹۶	زمان‌بندي اجرائي آزمون‌ها	۱-۷-۳
۹۷	روش‌هاي آماری پژوهش	۸-۳
۹۷	مشكلات پژوهش	۹-۳
۹۹	فصل چهارم - تجزيه و تحليل داده‌ها	۴
۱۰۰	مقدمه	۱-۴
۱۰۰	تجزيه و تحليل داده‌هاي آزمون‌هاي توليد و درك زبان	۲-۴
۱۰۱	عملکرد كودكان داون و طبيعي در آزمون توليد زبان	۱-۲-۴
۱۰۱	نتايج تحليل آزمون گفتار آزاد	۱-۱-۲-۴
۱۰۲	عملکرد كودكان داون و طبيعي در آزمون توليد (تكرار) ساختارهاي نحوي ساده	۲-۱-۲-۴
۱۰۳	عملکرد كودكان داون و طبيعي در آزمون توليد ساختارهاي نحوي مركب	۳-۱-۲-۴
۱۰۴	عملکرد كودكان داون و طبيعي در آزمون توليد ساختارهاي نحوي مركب همپايه	۱-۳-۱-۲-۴
۱۰۶	عملکرد كودكان داون و طبيعي در آزمون توليد ساختارهاي نحوي مركب ناهمپايه (موصولي)	۲-۳-۱-۲-۴
۱۰۸	عملکرد كودكان داون و طبيعي در آزمون درك زبان	۲-۲-۴
۱۰۸	عملکرد كودكان داون و طبيعي در آزمون درك ساختارهاي نحوي ساده	۱-۲-۲-۴
۱۱۰	عملکرد كودكان داون و طبيعي در آزمون درك ساختارهاي نحوي مركب	۲-۲-۲-۴

۱۱۱	عملکرد کودکان داون و طبیعی در آزمون درک ساختارهای نحوی مرکب همپایه	۱-۲-۲-۲-۴
۱۱۳	عملکرد کودکان داون و طبیعی در آزمون درک ساختارهای نحوی مرکب ناهمپایه (موصولی)	۲-۲-۲-۲-۴
۱۱۵	نتایج عملکرد کلی زبانی کودکان در ساختارهای نحوی ساده و مرکب	۳-۲-۴
۱۱۶	عملکرد زبانی کودکان داون و طبیعی به تفکیک نوع آزمون زبانی	۱-۳-۲-۴
۱۱۸	عملکرد کودکان داون و طبیعی در آزمون‌های تولید و درک زبانی به تفکیک جنسیت	۴-۲-۴
۱۱۸	عملکرد کودکان داون و طبیعی در آزمون تولید زبان به تفکیک جنسیت	۱-۴-۲-۴
۱۲۱	عملکرد کودکان داون و طبیعی در آزمون درک زبان به تفکیک جنسیت	۲-۴-۲-۴

۵. فصل پنجم - بحث و نتیجه‌گیری

۹۷	مقدمه	۱-۵
۱۲۶	جمع‌بندی نتایج آزمون تولید زبانی	۲-۵
۱۲۶	عملکرد کودکان داون و طبیعی در آزمون گفتار آزاد	۱-۲-۵
۱۲۷	عملکرد کودکان داون و طبیعی در آزمون تولید زبان (تکرار)	۲-۲-۵
۱۳۰	آزمون درک زبان	۳-۵
۱۳۰	عملکرد کودکان داون و طبیعی در آزمون درک زبانی	۱-۳-۵
۱۳۳	جمع‌بندی کلی و نتیجه‌گیری	۴-۵
۱۳۶	پیشنهادهایی برای مطالعات آتی	۵-۵

۶. فهرست منابع

۱۳۷

صفحه	عنوان
۱۳۷	۱-۶ منابع فارسي
۱۳۸	۲-۶ منابع انگليسي
۱۴۰	۳-۶ منابع اينترنتي
۱۴۱	۰.۷ پيوست‌ها
۱۴۸	۰.۸ واژه نامه
۱۴۹	۱-۸ فارسي - انگليسي
۱۵۳	۲-۸ انگليسي - فارسي
۱۵۷	۲-۹ چکيده انگليسي

- چكیده

هدف اصلي پژوهش حاضر بررسی نحوه عملکرد کودکان مبتلا به سندرم داون فارسی‌زبان در تولید و درک ساختارهای نحوی ساده و مرکب می‌باشد تا نقاط ضعف و قوت آنان مشخص گردد. به این منظور، تشابهات و تفاوت‌های زبانی آنان با گروه طبیعی مورد سنجش و ارزیابی قرار می‌گیرد تا الگویی درباره رشد و عملکرد زبانی آنان در زمینه درک و تولید نحوی حاصل گردد. کودکان مبتلا به سندرم داون در فراگیری زبان اول خود روند نسبتاً یکسانی را طی می‌نمایند. رشد زبانی این کودکان نسبت به کودکان طبیعی با تأخیر همراه است. آنان به ویژه در تولید زبانی با مشکلات بسیاری روبرو هستند و این مسئله در بخش نحو به طور چشمگیرتری خود را نمایان می‌سازد. روش پژوهش توصیفی و روش نمونه‌گیری آزمودنی‌ها به صورت انتخابی است و مشاهده مستقیم مبنای تحقیق بشمار می‌رود. آزمودنی‌های پژوهش شامل ۲۰ کودک داون و طبیعی (به نسبت مساوی) از هر دو جنسیت می‌باشند که بر اساس سن عقلی هماهنگ شده‌اند. کودکان داون در محدوده سن عقلی ۷-۸ سال قرار دارند. سن تقویمی کودکان طبیعی نیز در همین محدوده می‌باشد. برای بررسی توانایی‌های نحوی کودکان دو آزمون تولید و درک زبانی تدوین شد. آزمون تولید خود شامل دو قسمت است: گفتار آزاد و تکرار جمله‌ها. آزمون درک زبان نیز به صورت مطابقت تصویر- جمله می‌باشد. محرک‌های پژوهش ساختارهای نحوی و تصاویر هستند. دسته‌بندی این ساختارها بدین صورت است: الف) ساختارهای نحوی ساده که به دو گروه لازم و متعددی تقسیم می‌شود و ب) ساختارهای نحوی مرکب که به دو دسته همپایه و ناهمپایه دسته‌بندی می‌گردد. پس از انجام آزمون‌ها، نتایج برحسب میانگین پاسخ‌های صحیح کودکان مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفتند. پس از تحلیل داده‌ها، در نتایج آزمون تکرار گروه طبیعی در ساختارهای ساده، مرکب، مرکب همپایه و مرکب ناهمپایه تفاوت معناداری با نتایج گروه داون مشاهده شد. این نکته در مورد آزمون درک نیز صدق می‌کند، اما اختلاف میان نتایج دو گروه در آزمون درک در عین معنادار بودن بسیار کمتر از اختلاف نتایج آنان در آزمون تکرار است. این مسئله در میانگین امتیازهای ساختارهای مرکب نمایان‌تر می‌باشد. اختلاف معنادار بین مهارت‌های تولید و درک زبانی در گروه داون را می‌توان بر پایه الگویی گفتار کودک توجیه نمود. یافته‌های تحقیق همچنین دلالت بر آن دارند که در رابطه با پردازش کل ساختارها عامل جنسیت تأثیرگذار است و به‌نظر می‌رسد که در مجموع گروه دختران بهتر از گروه پسران عمل‌نموده‌اند.

- عاطفه ملك شاهی ورله

- Abstract

The aim of the present study is to investigate the performance of Persian-speaking children with Down syndrome in production and comprehension of simple and compound syntactic structures, in order to clarify their linguistic strengths and weaknesses. To achieve this, their linguistic behaviors were compared with those of normal children to provide a model for their language development in syntactic production and comprehension. Children with Down syndrome show a relatively similar pattern in their language development, and compared to normal children are delayed in terms of different aspects of language competence. In particular, they exhibit major problems in productive skills, mainly at the syntactic level. The method of the research is descriptive and experimental. The participants in the research are 20 children (10 down and 10 normal children) of both genders, who have been matched with the normal group based on their mental age of 7-8 years. To evaluate syntactic abilities of subjects, two tests of language production and comprehension were developed. The production test comprises of two sub- tests: spontaneous speech and sentence repetition and the comprehension test includes sentence- picture matching. The stimuli include appropriate syntactic structures as well as pictures. The syntactic structures are divided into: A) Simple structures which include both transitive and intransitive sentences and B) Compound structures comprising of coordinated and uncoordinated sentences. The data were analyzed statistically in terms of mean of the accurate responses of the subjects. The results of the the research indicate that there was a significant difference between the performance of the down and normal subjects with respect to simple and compound structures in the repetition test. The same finding also holds for the comprehension test. However, the discrepancy in the performance of the two groups in the comprehension test (especially in the compound structures) is much lower than that in the repetition test. The significant difference in the pattern of linguistic behavior of down group in repetition test can be accounted for in terms of Child Talk Model. The results also demonstrate that gender variable can affect the performance of the subjects, as the female group, by and large, showed a better performance compared to the male group.

by: Atefeh Malekshahi Varleh